

دانشگاه گوارن، دانش و توسعه کشاورزی

نشریه کارآفرینی در کشاورزی

جلد هفتم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۹

<http://jead.gau.ac.ir>

صفحات: ۷۵-۵۲

DOI: 10.22069/jead.2021.18746.1449

شناسایی و اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال با مدل ANP فازی

ناصر زنگانه^۱، محمودرضا مستقیمی^{۲*}، روح‌اله سمیعی^۲، مجید نصیری^۲

^۱ دانشجوی دکتری، رشته کارآفرینی، گرایش عمومی، گروه مدیریت، واحد علی‌آباد کتول،

دانشگاه آزاد اسلامی، علی‌آباد کتول، ایران.

^۲ گروه مدیریت، واحد علی‌آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی‌آباد کتول، ایران.

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی و اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال با مدل ANP فازی می‌باشد. روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی-توسعه‌ای و از نظر روش گردآوری داده‌ها آمیخته از نوع اکتشافی می‌باشد. جامعه مورد مطالعه شامل خبرگان دانشگاهی بودند که به شیوه هدفمند و روش گلوله‌برفی به تعداد ۵۰ نفر انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات مصاحبه نیمه‌ساختار یافته و پرسشنامه بوده است. فاز اول شامل شناسایی مؤلفه‌ها بوده است که از تکنیک دلفی و پرسشنامه شماره یک و در فاز دوم جهت اولویت‌بندی مؤلفه‌ها و ابعاد شناسایی شده با استفاده از پرسشنامه شماره دو و روش تحلیل شبکه‌ای (ANP) استفاده گردید. شاخص‌های شناسایی شده و مورد تأیید خبرگان به ترتیب اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، زیست‌محیطی و تکنولوژیکی دسته‌بندی شدند. اوزان نهایی مؤلفه‌ها اشتغال پایدار نشان می‌دهد که رشد اقتصادی با وزن نهایی ۰/۱۲۲، کارایی سرمایه با وزن نهایی ۰/۰۸۸، توزیع عادلانه منافع با وزن نهایی ۰/۰۷۴، سیاست‌گذاری با وزن نهایی ۰/۰۷۳ و بهره‌برداری از منابع با وزن نهایی ۰/۰۶۷، قانون‌مداری با وزن نهایی ۰/۰۶۶، تنوع محیطی با وزن نهایی ۰/۰۵۹ و زیرساخت فناوری با وزن نهایی ۰/۰۵۵ به ترتیب در اولویت اول تا هشتم قرار دارند. لذا پیشنهاد می‌گردد مدیران اجرایی هنگام طرح، اجرا و توسعه برنامه‌ها و سیاست‌های اشتغال در راستای برنامه‌های دولت، سعی نمایند ابعاد اصلی اشتغال پایدار را مورد توجه قرار دهند و سعی کنند این ابعاد و زیرمؤلفه‌ها را به صورت کامل رصد و پایش نمایند.

واژه‌های کلیدی: اشتغال پایدار، عوامل زیست محیطی، عوامل تکنولوژیکی، سیاست‌های کلی اشتغال.

مقدمه

بحث اشتغال و پیچیدگی‌های آن در جهان پرشتاب امروز توجه بسیاری از سیاست‌گذاران، دولتمردان و کارشناسان را به خود جلب نموده است. بدیهی است ترکیب جمعیت جوان کشور و سیل متقاضیان کار، ضرورت پرداختن به این مسأله را از ابعاد مختلف ایجاب می‌نماید. واقعیت این است که با توجه به ضرورت تحول در اقتصاد سنتی و کلاسیک جامعه، طرح‌های مقطعی و راهکارهای صنعتی، در ایجاد اشتغال پایدار و تولید، مؤثر و کارساز نیست (حسینی دولا و همکاران، ۱۳۹۵، بیگدلی، ۱۳۸۲). روند رو به رشد جمعیت در سه دهه گذشته، بیکاری را به یکی از معضلات جدی کشور تبدیل نموده است. نیاز به فرصت‌های شغلی بیشتر به دلیل افزایش نرخ رشد جمعیت همچنان در حال افزایش است. برای مواجهه منطقی و کاربردی با این معضل بزرگ، در نظر گرفتن توانمندی‌های اقتصادی و اجتماعی داخلی و استفاده از پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های کشور در راستای فعالیت‌های تولیدی و اشتغال‌زایی ضروری است (حسینی و دولا و همکاران، ۱۳۹۵). در سیاست‌های اقتصادی کشور می‌بایست تولید محوری در صدر قرار گیرد. کاهش بوروکراسی‌های دست و پاگیر اداری و مشخص نمودن یک مسیر منطقی در راستای اخذ مجوزهای قانونی جهت سرمایه‌گذاران سهم به‌سزایی در کمک به سرمایه‌گذاران خواهد داشت (گودرزی اردکانی و همکاران، ۱۳۹۷). مسأله بیکاری یکی از مسائل مهم و بحث‌انگیزی است که از عدم تعادل بین عرضه و تقاضای نیروی انسانی در هر جامعه‌ای به وجود می‌آید. در جهان پرشتاب و تحول‌آفرین امروز، شواهد فراوانی حکایت از محوری بودن نقش انسان و منابع انسانی در گشایش تنگناها، ایجاد تکنولوژی‌های پیشرفته و تولید فرآورده‌های گوناگون دارد (عبدالعلی‌زاده، ۱۳۹۲). در شرایط

کنونی یکی از عواملی که سبب دگرگونی شرایط اقتصادی، اجتماعی و صنعتی یک کشور می‌شود، فعالیت‌های اشتغال‌زایی، برخورداری از روحیه کاری و در نهایت اشتغال پایدار است. منفرد و احمدی‌پور (۱۳۹۴) بیان داشتند ایجاد اشتغال پایدار در کشور ضمن فراهم آوردن زمینه رشد و توسعه پایدار، مسائل و مشکلات جاری از جمله فقر، نابسامانی اجتماعی و فرهنگی، بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی و معضل انبوه سایر بیکاران را مرتفع خواهد کرد. علیرغم اهمیت موضوع اشتغال پایدار تمامی پژوهش‌های انجام شده در این حوزه به بررسی مؤلفه یا زمینه شغلی خاصی پرداخته‌اند، از این‌رو هدف این پژوهش شناسایی و اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال می‌باشد.

مبانی نظری

نظریات و سیاست‌های اشتغال: یکی از اهداف کلان توسعه در اغلب کشورها و از جمله ایران، کاهش بیکاری و توسعه فعالیت‌های شغلی است. مسائل مربوط به اشتغال و بیکاری امروزه به‌طور وسیعی در مباحث اقتصادی اعم از کشورهای در حال توسعه و کشورهای پیشرفته صنعتی مطرح می‌باشند. مسائل فوق‌زمانی که ابعاد آن‌ها با مسائل اجتماعی در می‌آمیزد، اهمیت بالاتری به خود می‌گیرد. مشکل ناشی از پدیده بیکاری و عدم اشتغال علاوه بر این که مشکلات اقتصادی را به دنبال دارد، منشاء بروز اختلالات رفتاری و کرداری در سطح جامعه و همچنین بروز تنش‌های سیاسی می‌گردد که سلامتی یک جامعه را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد (دهقان، ۱۳۸۰ به نقل از صیدایی و همکاران، ۱۳۹۰). در ادامه به نظریه برخی از اقتصاددانان در مورد اشتغال و بیکاری اشاره شده است.

کارل مارکس که جریانات اقتصادی را به لحاظ سیر تاریخی مطالعه می‌کند، تأثیر تغییرات فنی را

ایجاد صنایع کوچک و صنایع دستی در روستاها به خصوص توجه به صنایع دستی چون با حداقل هزینه می توان یک ظرفیت شغلی ایجاد نمود؛ جایگزینی نیروی کار داخلی به جای نیروی کار اتباع خارجی و ترتیب دادن اخراج کارگران خارجی؛ توجه به صنعت توریسم و اکوتوریسم؛ استفاده از تکنولوژی سازگار؛ توسعه ارتباطات جهت دستیابی به بازار و تکوین سازمان مناسب، باشد (هوشیار و نوروزی، ۱۳۹۶).

پیشینه تحقیق

مک بریج و ماستچین (۲۰۱۳) در پژوهشی تحت عنوان ایجاد فرصت های شغلی پایدار برای بیکاران، اشتباه کارفرمایان برای مشارکت در سیاست هایی که به جدایی اجتماعی و بیکاری مربوط می شود را به عنوان مانعی بر شغل پایدار نشان داد. لهما و پیگناتی (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان روابط غیررسمی اشتغال و بازار کار در اوکراین یان داشتند که عوامل حقوق رسمی، حقوق غیررسمی داوطلبانه، حقوق غیررسمی غیرمجاز، خوداشتغالی رسمی، خوداشتغالی غیررسمی و نیروی کار خارجی بر بازار کار تأثیر می گذارند. اییما و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی شیوه های منابع انسانی برای بهبود قابلیت اشتغال پایدار: پیاده سازی، کاربرد و نتایج پرداختند. یافته ها نشان داد که بیشتر سازمان ها، محدوده ای از شیوه های منابع انسانی را برای بهبود سلامت، انگیزش، مهارت ها و دانش کارکنان شان پیاده سازی و اجرا می کنند. ون دام و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی به بررسی اشتغال پایدار: اهمیت ذاتی کار ارزشمند و جو حمایتی سنی پرداختند. تجزیه و تحلیل معادلات ساختاری نشان داد که ارزش شغلی ذاتی شدیداً و به طور مثبت با تمام سه شاخص اشتغال پایدار برای کارکنان سنین مختلف ارتباط دارد. در مقابل، جو حمایتی سالم برای مشاغل کارمند و تعهد عاطفی بسیار مهم بود.

به طور ادواری در میزان اشتغال مورد تأکید قرار می دهد. وی معتقد است که پیدایش ماشین در جریان تولید، سرمایه ای را برای اشتغال افراد آزاد نمی کند، بلکه قسمتی از سرمایه جاری را نیز به سرمایه ثابت تبدیل می کند که در این تبدیل وضع سهم کارگران از سرمایه جاری نیز رو به تنزل نسبی می رود، نظریه کلاسیک ها، عرضه و تقاضای نیروی کار، تابعی از دستمزد و انجام اشتغال کامل در گرو سیاست های پولی و مالی است (قره باغیان، ۱۳۹۴).

در کشورهای جهان سوم، روندهای توسعه با ایجاد فرصت های شغلی همراه نبوده و عواملی نظیر ساخت اقتصادی - اجتماعی، شیوه برنامه ریزی و اجرای آن ها مهم ترین منابع ایجاد اختلاف درآمدها و سطوح زندگی در شهرها و روستاها بوده است (فنی، ۱۳۹۵).

توجه به بخش های اقتصادی با توانمندی بالا، جهت ایجاد اشتغال راهکاری برای خروج از بیکاری می باشد. پرداختن و تمرکز روی بخش هایی از اقتصاد که توان ایجاد سطح بالایی از اشتغال را دارد، اصلی ترین کلید حل معمای اشتغال در ایران است. عنایت به صنعت مسکن و پروژه های عمران، صنعت فناوری اطلاعات، صنعت خودرو، صنعت توریسم و اکوتوریسم، توسعه پیمانکاری عمومی و بخش انرژی از مهم ترین این زمینه ها است (حسینی دولاما و همکاران، ۱۳۹۵). عوامل مؤثر در اشتغال می تواند شامل توانمندسازی جمعیت (آموزش نیروی کاری)؛ بهره گیری پایدار از منابع؛ توجه به توسعه و مشارکت بخش خصوصی؛ تشویق به سرمایه گذاری و برقراری تسهیلات بانکی و جذب سرمایه گذاری های خارجی؛ بازنگری در قوانین حاکم بر بازار کار؛ اولویت دادن به فناوری کاربر تولید و راهبرد توسعه مبتنی بر صنعت، به خصوص صنایع کوچک و متوسط مقیاس؛ ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی در کنار بخش کشاورزی؛

فیض پور و محدث (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی اشتغال پایدار در بازار کار ایران شواهدی از برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پرداختند. تحلیل توصیفی داده های مورد استفاده نشان دهنده شکاف عمیق جنسیتی در تعداد بیمه شدگان، سوابق شغلی و میانگین دستمزد پرداختی آن ها است. حسینی دولما و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی به تدوین مدل اجرایی ایجاد اشتغال پایدار با استفاده از پویایی شناسی سیستم با طراحی مدل توسعه اشتغال در زنجیره تأمین صنعت مرغ کشور پرداختند. مدل مذکور بر اساس روش های پویایی شناسی سیستم ها طراحی شده است. به این منظور با استفاده از نرم افزار ونسیم اقدام به شبیه سازی توسعه اشتغال در زنجیره تأمین مرغ گوشتی کشور شد و جهت تحقق اهداف طرح به بررسی کلیه متغیرهای اصلی و تأثیرگذار در توسعه اشتغال و متناسب با ظرفیت هر یک از سطوح زنجیره پرداخته شد. منفرد و احمدی پور (۱۳۹۴) در مطالعه مروری به اهمیت اشتغال و کارآفرینی در توسعه پایدار پرداختند. تجربیات موجود در زمینه اشتغال در کشور نشان می دهد که یکی از راه های فائق آمدن بر مسئله بیکاری، ارائه تعریفی نو از مقوله کار و اشتغال و گذر از کارجویی و کاریابی به کارآفرینی و نیز اشاعه آن از طریق آموزش می باشد.

مزیت مطالعه حاضر نسبت اندک پژوهش های موجود، به کارگیری روش های تحلیل کیفی و کمی در بررسی اشتغال پایدار و عوامل موثر بر آن با تاکید بر برنامه های توسعه و سیاست های کلی اشتغال به عنوان اسناد بالادستی است.

روش شناسی تحقیق

پژوهش حاضر از حیث ماهیت اکتشافی و از لحاظ هدف کاربردی-توسعه ای می باشد. این مطالعه با رویکرد آمیخته انجام شده است. در بخش کیفی جهت

شناسایی شاخص ها براساس مبانی نظری و پیشینه تحقیق در دسترس از روش تحلیل محتوا و مصاحبه با تعداد ۱۱ نفر از خبرگان دانشگاهی شاغل به عنوان هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرگان و مدیران اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی شهرستان گرگان و برای غربالگری شاخص ها از روش دلفی استفاده شده است. در فرآیند غربالگری و جهت رسیدن به اجماع تیم مشارکت کننده شامل ۲۹ نفر از خبرگان دانشگاهی در رشته های مدیریت، مدیریت اجرایی و کارآفرینی و ۲۱ نفر از مدیران دستگاه های اجرایی مرتبط با اشتغال می باشند، که به روش نمونه گیری غیرتصادفی (هدفمند) و روش گلوله برفی انتخاب گردیدند. روش گلوله برفی در این پژوهش به این شکل صورت گرفت که ابتدا ۵ نفر از اساتید مجرب با توجه به سطح تحصیلات و سابقه ایشان در زمینه این پژوهش به روش هدفمند انتخاب شدند و پس از انجام مصاحبه سایر اعضای جامعه آماری این بخش انتخاب گردیدند. در بخش کمی جهت دستیابی به نظرات خبرگان به منظور اولویت بندی ابعاد و مؤلفه ها از پرسشنامه استفاده گردید. در این مرحله روش تحلیل شبکه ای فازی ANP مورد استفاده قرار گرفت. در این روش ارتباطات پیچیده میان عناصر تصمیم، از طریق جایگزینی ساختار سلسله مراتبی با ساختار شبکه ای در نظر گرفته می شود. این روش قادر است برای مسایل پیچیده به کار رود و از مزایای عمده آن امکان در نظر گرفتن ارتباط متقابل سطوح مختلف تصمیم نسبت به هم و همچنین ارتباط داخلی معیارهای تصمیم در یک سطح می باشد. بنابراین در این مطالعه علاوه بر بررسی تأثیرپذیری ابعاد و مؤلفه ها، تغییرات و اهمیت نسبی عوامل ذکر شده نیز به طور جداگانه مد نظر قرار گرفته شد که عملاً در روش های مرسوم تصمیم گیری، از جمله AHP نادیده گرفته می شود.

ماتریس‌هایی که شامل بردارهای ویژه‌ای هستند که روابط افقی (درون‌سطحی) را نشان می‌دهد. این ماتریس‌ها مربعی بوده و قطر اصلی آن (۱،۱) است. اگر بین دو مؤلفه رابطه‌ی درون‌سطحی وجود نداشته باشد، در محل تلاقی آن دو مؤلفه در ماتریس مقدار (۰،۰،۰) قرار می‌گیرد. در سایر درایه‌ها هم با توجه به رابطه افقی مؤلفه‌ها، مقادیر بردار ویژه به‌دست آمده از مرحله دوم قرار می‌گیرد. گام نهایی شامل محاسبه اوزان نهایی سطوح است. برای محاسبه وزن نهایی مؤلفه‌های هر سطح (W_i^*) می‌بایست حاصلضرب ماتریس بردار ویژه روابط درونی در بردار ویژه همان سطح را در وزن نهایی سطح بالاتر ضرب نمود.

یافته‌های تحقیق

در این مرحله، پس از بررسی تحقیقات پیشین و انجام مصاحبه‌ها با گروه خبرگان، با استفاده از روش تحلیل محتوا نسبت به شناسایی شاخص‌های مرتبط با اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال اقدام شد. به منظور روایی‌سنجی کدها و مفاهیم و اطمینان محقق از این که این مفاهیم، دقیقاً همان مفاهیمی هستند که مورد نظر گروه خبرگان هستند و اعتبار داده‌ها حفظ شده است، پیش‌نویس جدول ۱ در قالب پرسشنامه‌ای حاوی مفاهیم به‌دست آمده در قالب ۱۴۵ گویه در اختیار گروه خبرگان تحقیق قرار گرفت. در این فهرست شاخص‌های شناسایی شده (یافته‌های پیشین) برای شناسایی شاخص‌ها براساس مبانی نظری و پیشینه تحقیق در دسترس از روش تحلیل محتوا و مصاحبه با خبرگان و برای انتخاب شاخص‌ها توسط خبرگان از روش دلفی استفاده شده است. در گام‌های بعدی به اولویت‌بندی با استفاده از روش شبکه‌ای فازی (ANP) انجام گرفت و میزان موافقت آن‌ها با هر کدام از شاخص‌ها اخذ شده و نقطه

پس از بررسی ادبیات تحقیق برخی سوالات کلی برای مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته طراحی شد و این مصاحبه‌ها در بین خبرگان دانشگاهی و سازمانی به اجرا در آمد. در مصاحبه ۱۱ اشباع نظری انجام شد و مطلب جدیدی به محتوا اضافه نشد و تلاش شد شاخص‌هایی استخراج شود که می‌تواند اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال را به خوبی پوشش دهد و آن را اندازه‌گیری کند. کلیه سوالات پرسشنامه این تحقیق که با استناد به شاخص‌های شناسایی شده توسط پیشینه و مصاحبه طراحی شده بودند، جهت معنی‌دار بودن مورد تحلیل عاملی تأییدی قرار گرفتند.

در گام بعدی به منظور تعیین اهمیت نسبی هر یک از شاخص‌ها ابتدا پرسشنامه مربوط به مقایسات زوجی مربوط به هر مؤلفه تهیه گردید و در اختیار خبرگان قرار گرفت. سپس جهت تشکیل سوپر ماتریس، ماتریس‌های بردار ویژه سطوح مختلف مؤلفه‌های شناسایی شده، محاسبه گردیدند. براساس سوپر ماتریس، مراحل محاسبه وزن مؤلفه‌ها عبارتند از: (۱) محاسبه میانگین هندسی مقایسات زوجی پاسخ‌دهندگان جهت تجمیع نظرات خبرگان، (۲) محاسبه بردار ویژه.

مرحله بعدی تشکیل ماتریس‌های بردار ویژه (W_{ij}) می‌باشد. این ماتریس‌ها شامل بردارهای ویژه‌ای هستند که از مقایسات زوجی مرحله دوم به‌دست آمده‌اند. به‌طور کلی می‌توان این ماتریس‌ها را به دو دسته تقسیم کرد: (۱) ماتریس‌هایی که شامل بردارهای ویژه‌ای هستند که روابط بین سطحی (عمودی) را نشان می‌دهند. اگر بین دو مؤلفه رابطه‌ی بین سطحی وجود نداشته باشد، در محل تلاقی آن دو مؤلفه در ماتریس مقدار (۰،۰،۰) قرار می‌گیرد. در سایر درایه‌ها هم با توجه به رابطه عمودی مؤلفه‌ها، مقادیر بردار ویژه به‌دست آمده از مرحله دوم قرار می‌گیرد. (۲)

پیشرفت شغلی، پیامدهای ناشی از رفتارهای متضاد، تعادل بین زمان و هزینه و پایین آمدن سن ازدواج تأثیری مثبت اما کمتر از حد متوسط بر اشتغال پایدار دارد و به همین دلیل از الگو خارج شد.

نظرات پیشنهادی و اصلاحی آن‌ها در جدول ۱ جمع‌بندی شده است. با توجه به نتایج به دست آمده، شاخص‌های حقوق غیررسمی غیرمجاز، نیروی کار خارجی، اثرات اقتصادی، آموزشی و زیست‌محیطی و سیاستی،

جدول ۱- نتایج پاسخ‌های مرحله نخست نظرسنجی از خبرگان برای اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال

انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	تعداد	شاخص‌ها	
۱/۳۴	۳/۵۶	۵	۱	۵۰	استفاده از تکنولوژی روز دنیا	۱
۱/۳۴	۳/۵۲	۵	۱	۵۰	بهبود کیفیت محصولات تولید داخل	۲
۱/۲	۳/۵۴	۵	۱	۵۰	رفع محدودیتها و تحریم	۳
۱/۱۷	۳/۶۶	۵	۱	۵۰	توجه به نخبگان اقتصادی کشور	۴
۱/۲	۳/۷۸	۵	۱	۵۰	تحقق فرهنگ‌سازی	۵
۱/۳۱	۳/۵۲	۵	۱	۵۰	تعادل قیمت‌های نسبی مواد خام وارداتی	۶
۱/۲۷	۳/۵	۵	۱	۵۰	طرح‌های نظام مالیاتی مناسب	۷
۱/۲۳	۳/۳۸	۵	۱	۵۰	تغییر در شرایط محیطی	۸
۰/۹۹	۴	۵	۱	۵۰	اتخاذ سیاست‌های مناسب	۹
۱/۲۲	۳/۱۸	۵	۱	۵۰	تقویت فرهنگ کار گروهی	۱۰
۱/۳۶	۳/۴۲	۵	۱	۵۰	اصلاح ساختار و فرآیند تصمیم‌گیری	۱۱
۱/۰۹	۳/۵۸	۵	۱	۵۰	افزایش میزان سرمایه‌گذاری	۱۲
۱/۳۷	۳/۵۸	۵	۱	۵۰	کاهش هزینه‌های زنجیره تأمین	۱۳
۱/۲۲	۳/۶۴	۵	۱	۵۰	سیاست‌های بالادستی	۱۴
۱/۲۵	۳/۲۴	۵	۱	۵۰	ایجاد زیرساخت‌های آموزشی الکترونیکی	۱۵
۱/۲۹	۳/۲۸	۵	۱	۵۰	برنامه‌ریزی در توسعه آموزش الکترونیکی	۱۶
۱/۲۴	۳/۶۶	۵	۱	۵۰	بازبینی قوانین موجود	۱۷
۱/۰۳	۳/۶۲	۵	۱	۵۰	توسعه ارتباطات	۱۸
۱/۳۴	۳/۳۸	۵	۱	۵۰	تکوین سازمان مناسب جهت اشتغال‌زایی	۱۹
۱/۱۱	۳/۴۲	۵	۱	۵۰	بالا بردن سطح آموزش در جامعه	۲۰
۱/۲۶	۳/۳۶	۵	۱	۵۰	نرخ رشد جمعیت	۲۱
۱/۱۶	۳/۵۲	۵	۱	۵۰	تسهیلات بانکی کم‌بهره	۲۲
۱/۱۵	۳/۶۸	۵	۱	۵۰	ثبات مدیریت	۲۳
۱/۳۱	۳/۲۸	۵	۱	۵۰	اصلاح قوانین و مقررات بانکی	۲۴
۱/۱۸	۳/۷۸	۵	۱	۵۰	جذب سرمایه‌گذار	۲۵
۱/۱۵	۳/۸۸	۵	۱	۵۰	برگزاری دوره‌های آموزشی	۲۶
۱/۰۸	۳/۶۴	۵	۱	۵۰	بازارپژوهی	۲۷
۱/۳۱	۳/۵۴	۵	۱	۵۰	حمایت و نظارت دولت	۲۸
۱/۳۶	۳/۵۸	۵	۱	۵۰	توسعه کارآفرینی	۲۹

۱/۲۶	۳/۸۲	۵	۱	۵۰	حضور در نمایشگاه‌ها و بکارگیری تکنولوژی	۳۰
۱/۲۵	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	کاهش وابستگی به صنعت نفت	۳۱
۱/۲۹	۳/۶۶	۵	۱	۵۰	اصلاح قانون کار و تأمین اجتماعی	۳۲
۱/۲۳	۳/۵۶	۵	۱	۵۰	جایگزینی نیروی کار داخلی به جای نیروی کار اتباع خارجی	۳۳
۱/۲۵	۳/۲۲	۵	۱	۵۰	ایجاد صنایع کوچک و صنایع دستی در روستاها	۳۴
۱/۲۶	۳/۲۶	۵	۱	۵۰	توجه به صنعت توریسم و اکوتوریسم	۳۵
۱/۰۳	۳/۵۶	۵	۱	۵۰	بهبود و ارتقاء محیط کسب و کار	۳۶
۱/۲۵	۳/۵	۵	۱	۵۰	توسعه ارتباطات جهت دستیابی به بازار	۳۷
۱/۲۷	۳/۵	۵	۱	۵۰	شیوه برنامه‌ریزی راهبردی و اجرای آن	۳۸
۱/۳۶	۳/۳۲	۵	۱	۵۰	زیرساخت اجتماعی-اقتصادی	۳۹
۱/۳۳	۳/۴۸	۵	۱	۵۰	ایجاد فرصت شغلی پایدار	۴۰
۱/۲۹	۳/۶۲	۵	۱	۵۰	مشارکت دادن دانشگاه و خبرگان	۴۱
۱/۴۶	۳/۳	۵	۱	۵۰	مشارکت زنان در فعالیتهای اقتصادی	۴۲
۱/۲۵	۳/۵۸	۵	۱	۵۰	بالا بردن ظرفیتهای تولید	۴۳
۱/۲۷	۳/۵۴	۵	۱	۵۰	بهره‌گیری پایدار از منابع	۴۴
۱/۲۸	۳/۴۸	۵	۱	۵۰	فضای کسب و کار	۴۵
۱/۲۵	۳/۵۶	۵	۱	۵۰	عوامل سیاسی- اجتماعی	۴۶
۱/۰۷	۳/۷	۵	۱	۵۰	ثبات اقتصادی	۴۷
۱/۲	۳/۵۶	۵	۱	۵۰	نقش اتحادیه‌ها و وزارت تعاون	۴۸
۱/۱۶	۳/۶۴	۵	۱	۵۰	حمایت‌ها و سیاست‌های بالادستی و قوانین دولتی	۴۹
۱/۲	۳/۵	۵	۱	۵۰	ایجاد و ارتباط موثر بین مراکز علمی و نیاز اشتغال	۵۰
۱/۲۹	۳/۶۶	۵	۱	۵۰	تجربه مدیریت	۵۱
۱/۴۳	۳/۵۲	۵	۱	۵۰	دانش مدیریت	۵۲
۱/۳۳	۳/۵۲	۵	۱	۵۰	ثبات مدیریت	۵۳
۱/۱۱	۳/۷	۵	۱	۵۰	استفاده مدیران از ابزارهای مدیریت	۵۴
۱/۰۷	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	انتصاب مدیران متخصص	۵۵
۱/۱۳	۳/۵۸	۵	۱	۵۰	تخصص و انگیزه منابع انسانی	۵۶
۱/۳۴	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	سیاست‌های ارزی- قاچاق کالا	۵۷
۱/۲۶	۳/۲۶	۵	۱	۵۰	دسترسی آسان به اطلاعات	۵۸
۱/۱۳	۳/۷۸	۵	۱	۵۰	برنامه‌های رسانه ملی	۵۹
۱/۲۵	۳/۶۸	۵	۱	۵۰	تمرکز بر سرمایه‌های کوچک و توانمندسازی این سرمایه‌ها	۶۰
۱/۲	۳/۴۸	۵	۱	۵۰	به کارگیری صحیح و منطقی از سرمایه‌ها	۶۱
۱/۱۸	۳/۴۸	۵	۱	۵۰	کاهش هزینه تولید	۶۲
۱/۲۸	۳/۴۴	۵	۱	۵۰	افزایش بازده فعالیت‌های اقتصادی	۶۳
۱/۰۷	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	ایجاد رابط اندیشمندانه و قانونی میان عملکردها و اهداف	۶۴
۱/۳۳	۳/۷۸	۵	۱	۵۰	ثبات قیمت و هزینه‌ی تمام شده‌ی کالا	۶۵
۱/۳۱	۳/۵۲	۵	۱	۵۰	بنیه مالی	۶۶
۱/۲۷	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	مناسب بودن شرایط وام بانکی	۶۷
۱/۱۸	۳/۵۸	۵	۱	۵۰	حمایت از کشاورزان	۶۸
۱/۲۳	۳/۵۸	۵	۱	۵۰	ایجاد سامانه یکپارچه اشتغال	۶۹

نشریه کارآفرینی در کشاورزی (۷)، شماره (۲) تابستان ۱۳۹۹

۱/۳۹	۳/۴	۵	۱	۵۰	دانش و اطلاعات تخصصی	۷۰
۱/۳۹	۳/۷	۵	۱	۵۰	جلوگیری از واسطه‌گری	۷۱
۱/۳۶	۳/۵۶	۵	۱	۵۰	تقویت رقابت در عرصه تولید	۷۲
۱/۱۵	۳/۵	۵	۱	۵۰	تامین امکانات و تجهیزات	۷۳
۱/۱۸	۳/۶۲	۵	۱	۵۰	مشارکت دادن در برنامه‌ریزی‌های کلان و کمک در زمینه بازاریابی	۷۴
۱/۲	۳/۷۲	۵	۱	۵۰	آموزش مهارت‌های فنی و تخصصی به نیروی انسانی	۷۵
۱/۰۷	۳/۵۶	۵	۱	۵۰	کنترل و نظارت بر وضعیت بازار	۷۶
۱/۳۱	۳/۴۲	۵	۱	۵۰	توجه به توسعه و مشارکت بخش خصوصی	۷۷
۱/۴	۳/۴۴	۵	۱	۵۰	تشویق به سرمایه‌گذاری	۷۸
۱/۱۸	۳/۵۲	۵	۱	۵۰	برقراری تسهیلات بانکی	۷۹
۱/۱۶	۳/۵۴	۵	۱	۵۰	جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی	۸۰
۱/۱۶	۳/۶۲	۵	۱	۵۰	بازنگری در قوانین حاکم در بازار	۸۱
۱/۱۶	۳/۴۸	۵	۱	۵۰	اولویت‌دادن به فناوری تولید	۸۲
۱/۳۲	۳/۳۲	۵	۱	۵۰	ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی در کنار بخش کشاورزی	۸۳
۱/۲	۳/۴	۵	۱	۵۰	افزایش سطح تحصيلات مرتبط	۸۴
۱/۱۹	۳/۷۶	۵	۱	۵۰	کیفیت مشاغل	۸۵
۱/۲۶	۳/۷۴	۵	۱	۵۰	مشارکت زنان در اشتغال	۸۶
۱/۲۲	۳/۷۸	۵	۱	۵۰	گسترش خدمات پشتیبانی	۸۷
۱/۳۳	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	میزان حقوق و دستمزد	۸۸
۱/۳۴	۳/۶۴	۵	۱	۵۰	سرمایه‌گذاری بهینه	۸۹
۱/۲۲	۳/۵	۵	۱	۵۰	تراز تجاری فناوری	۹۰
۱/۲۶	۳/۷۲	۵	۱	۵۰	صنایع تأمین‌کننده تجهیزات	۹۱
۱/۱۷	۳/۶۸	۵	۱	۵۰	شدت کار و محتوای اشتغال	۹۲
۱/۳۳	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	تشویق تعامل کارفرمایان	۹۳
۱/۳	۳/۶۶	۵	۱	۵۰	ایجاد بستر مناسب اینترنت	۹۴
۱/۲۵	۳/۶۸	۵	۱	۵۰	آموزش و به‌کارگیری مهارت‌های بیشتر	۹۵
۱/۳۷	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	وجود خدمات مشاوره‌ای	۹۶
۱/۲۱	۳/۶۴	۵	۱	۵۰	آموزش روش ورود به بازار	۹۷
۱/۳۵	۳/۶۸	۵	۱	۵۰	تشخیص بازارهای جدید	۹۸
۱/۱۳	۳/۶۸	۵	۱	۵۰	حقوق رسمی	۹۹
۱/۲۳	۳/۵	۵	۱	۵۰	حقوق غیررسمی داوطلبانه	۱۰۰
۱/۰۸	۲/۰۲	۵	۱	۵۰	حقوق غیررسمی غیرمجاز	۱۰۱
۱/۲۷	۳/۳۴	۵	۱	۵۰	خود اشتغالی رسمی	۱۰۲
۰/۹۸	۳/۶۴	۵	۱	۵۰	خود اشتغالی غیررسمی	۱۰۳
۰/۹۲	۲/۱۲	۵	۱	۵۰	نیروی کار خارجی	۱۰۴
۱/۱۲	۳/۶	۵	۱	۵۰	سلامت نیروی کار	۱۰۵
۱/۲۸	۳/۵	۵	۱	۵۰	انگیزش	۱۰۶
۱/۲۵	۳/۷۸	۵	۱	۵۰	پیااده‌سازی شیوه‌های منابع انسانی	۱۰۷
۱/۱۳	۳/۷۶	۵	۱	۵۰	ارزش ذاتی شغل	۱۰۸
۱/۴۲	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	ایجاد محیطی سالم	۱۰۹

۱/۲۱	۳/۸	۵	۱	۵۰	مشارکت کاری	۱۱۰
۱/۳	۳/۳۴	۵	۱	۵۰	جو حمایتی سالم	۱۱۱
۱/۳	۳/۵۴	۵	۱	۵۰	اتخاذ سیاست‌های پولی و مالی با رویکرد تولید محوری	۱۱۲
۱/۳۷	۳/۶۴	۵	۱	۵۰	ثبات سیاسی	۱۱۳
۱/۱۲	۳/۸۸	۵	۱	۵۰	پیوندهای بین الگوهای زمان کار	۱۱۴
۱/۲۹	۳/۲۸	۵	۱	۵۰	تبادل کار و زندگی	۱۱۵
۱/۳۹	۳/۴۸	۵	۱	۵۰	ترجیحات زمان کار	۱۱۶
۱/۲۴	۳/۳۶	۵	۱	۵۰	سلامت و رفاه کارگران و ماندگاری شرایط کار	۱۱۷
۰/۹۴	۲/۳۴	۵	۱	۵۰	اثرات اقتصادی، آموزشی و زیست‌محیطی و سیاستی	۱۱۸
۱/۲۱	۳/۶۶	۵	۱	۵۰	افزایش بودجه اشتغال	۱۱۹
۱/۰۹	۳/۶۲	۵	۱	۵۰	برنامه‌های حمایتی اشتغال	۱۲۰
۱/۲	۳/۴۶	۵	۱	۵۰	سیستم‌های مالیاتی	۱۲۱
۱/۳۲	۳/۷۶	۵	۱	۵۰	اهرم‌های نظارتی	۱۲۲
۱/۲۵	۳/۶	۵	۱	۵۰	روابط بین‌المللی اثربخش	۱۲۳
۱/۲۶	۳/۶۶	۵	۱	۵۰	فرصت‌هایی برای تجربه کار	۱۲۴
۰/۹۶	۲/۷۶	۵	۱	۵۰	پیشرفت شغلی	۱۲۵
۱/۱۸	۲/۷۲	۵	۱	۵۰	پیامدهای ناشی از رفتارهای متضاد	۱۲۶
۱/۲۱	۳/۷۲	۵	۱	۵۰	بهبود چرخه زندگی	۱۲۷
۱/۱۷	۳/۸۲	۵	۱	۵۰	محیط خلاق و نوآور	۱۲۸
۰/۹۹	۳/۷۲	۵	۱	۵۰	تبادل فضایی بین شغل و مسکن	۱۲۹
۰/۸۲	۲/۰۲	۵	۱	۵۰	تبادل بین زمان و هزینه	۱۳۰
۱/۱۶	۳/۵۴	۵	۱	۵۰	ترویج فرهنگ کار و کارآفرینی در بین مردم	۱۳۱
۱/۱۹	۳/۳۴	۵	۱	۵۰	آمایش آماری و نیازسنجی جامع و برقراری انطباق حداکثری بین خروجی‌های دانشگاه‌ها و مراکز فنی‌حرفه‌ای با ورودی بازار کالا	۱۳۲
۱/۵	۳/۵۲	۵	۱	۵۰	نیازسنجی و بررسی وضع موجود اشتغال	۱۳۳
۱/۲۱	۳/۶۴	۵	۱	۵۰	افزایش امید به زندگی	۱۳۴
۰/۹۷	۲/۲	۵	۱	۵۰	پایین آمدن سن ازدواج	۱۳۵
۱/۱۲	۳/۸	۵	۱	۵۰	پاسدداشت ارزش‌ها و پیشگیری از جرائم	۱۳۶
۱/۲۷	۳/۶۶	۵	۱	۵۰	سلامت و رفاه جامعه	۱۳۷
۱/۳۹	۳/۶۸	۵	۱	۵۰	توسعه زیرساخت‌های فناوری و بهداشت و ارتباطات و حمل و نقل	۱۳۸
۱/۴۴	۳/۴۲	۵	۱	۵۰	به کارگیری فناوری‌های نوین (هوافضا، نانو، دارویی و) در تولید محصولات	۱۳۹
۱/۱۸	۳/۵	۵	۱	۵۰	مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۴۰
۱/۲۳	۳/۵۸	۵	۱	۵۰	صادرات غیرنفتی	۱۴۱
۱/۴۲	۳/۳۴	۵	۱	۵۰	کنترل تورم	۱۴۲
۱/۱۸	۳/۶	۵	۱	۵۰	کنترل و عدم افزایش هزینه‌های تولید	۱۴۳
۱/۳	۳/۴۴	۵	۱	۵۰	تبادل بازار-تبادل واردات و صادرات و ایجاد رابطه‌ی مناسبی بین آن	۱۴۴
۱/۲۲	۳/۵۴	۵	۱	۵۰	ایجاد شبکه ملی اطلاعات	۱۴۵

در گام بعد ۱۳۸ شاخص باقیمانده دوباره توسط پرسشنامه‌ای با ابعاد و مؤلفه‌های تعیین شده جهت تأیید مناسب بودن شاخص‌ها در دسته‌بندی مشخص شده در مرحله دوم دلفی در اختیار تیم خبرگان قرار داده شد. با توجه به نتایج به دست آمده هیچ شاخصی حذف نگردید که به معنی پایان مراحل دلفی و رسیدن به اجماع می‌باشد. همچنین دسته‌بندی شاخص‌ها مورد تأیید نهایی با درصد توافق بیش از ۹۰ درصد قرار گرفت. نتایج تجزیه و تحلیل ابعاد و مؤلفه‌های تعیین شده شاخص‌های مرتبط با هر مؤلفه در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، زیست‌محیطی و تکنولوژیکی در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲- نتایج پاسخ‌های مرحله دوم نظرسنجی شاخص‌های برای اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال

متغیر	مؤلفه	ردیف	شاخص‌ها	میانگین	انحراف معیار	درصد موافقین
بعد اقتصادی	رشد اقتصادی	۱	تعادل قیمت‌های نسبی مواد خام وارداتی	۴/۵۸	۰/۵۴	۹۸
		۲	افزایش میزان سرمایه‌گذاری	۴/۴۴	۰/۵	۱۰۰
		۳	جذب سرمایه‌گذار	۴/۵۴	۰/۵۴	۹۸
		۴	ثبات اقتصادی	۴/۴	۰/۶۱	۹۴
		۵	جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی	۴/۵۲	۰/۵۴	۹۸
		۶	اتخاذ سیاست‌های پولی و مالی با رویکرد تولید محوری	۴/۳۶	۰/۵۶	۹۶
		۷	صادرات غیرنفتی	۴/۴	۰/۵۳	۹۸
		۸	تعادل بازار-تعادل واردات و صادرات و ایجاد رابطه‌ی مناسب بین آن	۴/۳۸	۰/۶۴	۹۲
	رفاه اقتصادی فرد- جامعه	۹	افزایش بازده فعالیت‌های اقتصادی	۴/۳۴	۰/۵۶	۹۶
		۱۰	کاهش وابستگی به صنعت نفت	۴/۳۸	۰/۵۷	۹۶
		۱۱	مناسب بودن شرایط وام بانکی	۴/۴۲	۰/۵۴	۹۸
		۱۲	برقراری تسهیلات بانکی	۴/۴۶	۰/۵۴	۹۸
		۱۳	افزایش بودجه اشتغال	۴/۵	۰/۵۴	۹۸
		۱۴	کنترل تورم	۴/۵۲	۰/۵۴	۹۸
توزیع عادلانه منافع	۱۵	طرح‌های نظام مالیاتی مناسب	۴/۴۶	۰/۵۴	۹۸	
	۱۶	اصلاح قوانین و مقررات بانکی	۴/۵۴	۰/۵۴	۹۸	
	۱۷	میزان حقوق و دستمزد	۴/۳۲	۰/۶۲	۹۲	
	۱۸	حقوق رسمی	۴/۴۶	۰/۵۴	۹۸	
	۱۹	حقوق غیررسمی داوطلبانه	۴/۴۸	۰/۵۸	۹۶	
	۲۰	سیستم‌های مالیاتی	۴/۴	۰/۶۱	۹۴	
	بهره‌برداری از منابع مالی	۲۱	کاهش هزینه‌های زنجیره تأمین	۴/۵۸	۰/۵	۱۰۰
۲۲		زیرساخت اجتماعی-اقتصادی	۴/۵۲	۰/۵	۱۰۰	
۲۳		کاهش هزینه تولید	۴/۵۲	۰/۵۴	۹۸	
۲۴		ثبات قیمت و هزینه‌ی تمام شده‌ی کالا	۴/۴۴	۰/۵۴	۹۸	
۲۵		کنترل و عدم افزایش هزینه‌های تولید	۴/۵۸	۰/۵۴	۹۸	
۲۶		تسهیلات بانکی کم‌بهره	۴/۳۶	۰/۵۶	۹۶	
۲۷		بکارگیری صحیح و منطقی از سرمایه‌ها	۴/۳۸	۰/۶	۹۴	

ناصر زنگانه و همکاران

۹۲	۰/۶۴	۴/۴۲	تمرکز بر سرمایه‌های کوچک و توانمندسازی این سرمایه‌ها	۲۸	
۹۶	۰/۵۸	۴/۵۲	بنیه مالی	۲۹	
۹۴	۰/۶۱	۴/۴۲	تشویق به سرمایه‌گذاری	۳۰	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵۸	سرمایه‌گذاری بهینه	۳۱	
۹۲	۰/۶۲	۴/۳۲	توجه به نخبگاه اقتصادی کشور	۳۲	
۹۶	۰/۵۷	۴/۴۲	توسعه کارآفرینی	۳۳	
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۶	فرصت‌هایی برای تجربه کار	۳۴	روابط اجتماعی
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۶	سلامت نیروی کار	۳۵	
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۸	پاسداشت ارزش‌ها و پیشگیری از جرائم	۳۶	
۹۶	۰/۵۸	۴/۵	بازارپژوهی	۳۷	
۹۶	۰/۵۶	۴/۳۴	تخصص و انگیزه منابع انسانی	۳۸	
۹۴	۰/۶۱	۴/۴۴	برنامه‌های رسانه ملی	۳۹	
۹۴	۰/۶۱	۴/۴۴	آموزش مهارت‌های فنی و تخصصی به نیروی انسانی	۴۰	زیرساخت‌های اجتماعی
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۲	افزایش سطح تحصیلات مرتبط	۴۱	
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۴	توسعه زیرساخت‌های فناوری، بهداشت، ارتباطات و حمل و نقل	۴۲	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵۲	پیوندهای بین الگوهای زمان کار	۴۳	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۲	تشخیص بازارهای جدید	۴۴	
۹۴	۰/۶	۴/۳۶	شیوه برنامه‌ریزی راهبردی و اجرای آن	۴۵	
۱۰۰	۰/۴۹	۴/۶	کیفیت مشاغل	۴۶	
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۸	بهبود چرخه زندگی	۴۷	امکان‌ات رفاهی
۹۴	۰/۶۱	۴/۴۲	ارزش ذاتی شغل	۴۸	
۱۰۰	۰/۵	۴/۵۶	ایجاد فرصت شغلی پایدار	۴۹	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۲	تقویت فرهنگ کار گروهی	۵۰	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۶	تحقق فرهنگ‌سازی	۵۱	
۱۰۰	۰/۴۷	۴/۶۸	جایگزینی نیروی کار داخلی به جای نیروی کار اتباع خارجی	۵۲	
۹۴	۰/۵۹	۴/۳۴	حمایت از کشاورزان	۵۳	
۱۰۰	۰/۵	۴/۵۲	تشویق تعامل کارفرمایان	۵۴	
۹۴	۰/۶	۴/۳۸	انگیزش	۵۵	تعالی رفاه افراد
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۸	تعادل کار و زندگی	۵۶	
۹۶	۰/۵۶	۴/۳۴	سلامت و رفاه کارگران و ماندگاری شرایط کار	۵۷	
۹۴	۰/۶	۴/۳۶	ترویج فرهنگ کار و کارآفرینی در بین مردم	۵۸	
۱۰۰	۰/۵	۴/۴۸	افزایش امید به زندگی	۵۹	
۹۸	۰/۴۶	۴/۲۲	سلامت و رفاه جامعه	۶۰	
۱۰۰	۰/۴۹	۴/۴	بالابردن سطح آموزش در جامعه	۶۱	
۹۴	۰/۵۹	۴/۳۲	دانش مدیریت	۶۲	سلامت و بهداشت
۹۶	۰/۵۵	۴/۳۲	دانش و اطلاعات تخصصی	۶۳	خدمات آموزشی
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۴	آموزش و بکارگیری مهارت‌های بیشتر	۶۴	
۱۰۰	۰/۵	۴/۴۲	وجود خدمات مشاوره‌ای	۶۵	

بُعد اجتماعی

۹۶	۰/۵۸	۴/۴۸	آموزش روش ورود به بازار	۶۶	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۲	ترجیحات زمان کار	۶۷	
۹۸	۰/۵۳	۴/۳۸	مشارکت دادن دانشگاه و خبرگان	۶۸	
۹۸	۰/۵۳	۴/۳۶	مشارکت زنان در فعالیتهای اقتصادی	۶۹	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۸	ایجاد و ارتباط موثر بین مراکز علمی و نیاز اشتغال	۷۰	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵۲	مشارکت دادن در برنامه‌ریزی‌های کلان و کمک در زمینه بازاریابی	۷۱	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۸	توجه به توسعه و مشارکت بخش خصوصی	۷۲	مشارکت اجتماعی
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۸	مشارکت زنان در اشتغال	۷۳	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۲	آمایش آماری و نیازسنجی جامع و برقراری انطباق حداکثری بین خروجی‌های دانشگاه‌ها و مراکز فنی و حرفه‌ای با ورودی بازار کالا	۷۴	
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۴	نیازسنجی و بررسی وضع موجود اشتغال	۷۵	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۴	مشارکت کاری	۷۶	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵۲	رفع محدودیتها و تحریم	۷۷	
۱۰۰	۰/۵۰	۴/۴۸	اتخاذ سیاست‌های مناسب	۷۸	
۹۶	۰/۵۷	۴/۴۲	سیاست‌های بالادستی	۷۹	
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۴	عوامل سیاسی - اجتماعی	۸۰	سیاست‌گذاری
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۲	حمایت‌ها و سیاست‌های بالادستی و قوانین دولتی	۸۱	
۹۶	۰/۵۷	۴/۳۸	انتصاب مدیران متخصص	۸۲	
۱۰۰	۰/۵۰	۴/۵۴	سیاست‌های ارزی - قاچاق کالا	۸۳	
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۶	پایه‌سازی شیوه‌های منابع انسانی	۸۴	
۱۰۰	۰/۵۰	۴/۴۴	اصلاح ساختار و فرآیند تصمیم‌گیری	۸۵	
۱۰۰	۰/۵۰	۴/۵۲	ثبات مدیریت	۸۶	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۶	حمایت و نظارت دولت	۸۷	
۱۰۰	۰/۵۰	۴/۴۸	توجه به صنعت توریسم و اکوتوریسم	۸۸	برنامه‌ریزی
۹۶	۰/۵۸	۴/۵۲	ثبات مدیریت	۸۹	حمایت‌محور
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۶	استفاده مدیران از ابزارهای مدیریت	۹۰	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵	جلوگیری از واسطه‌گری	۹۱	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵۶	تقویت رقابت در عرصه تولید	۹۲	
۹۶	۰/۵۶	۴/۳۴	برنامه‌های حمایتی اشتغال	۹۳	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۸	خوداشتغالی رسمی	۹۴	
۹۶	۰/۵۷	۴/۴	خود اشتغالی غیررسمی	۹۵	احترام به حقوق انسانی
۹۶	۰/۵۸	۴/۵	جو حمایتی سالم	۹۶	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۶	تعادل فضایی بین شغل و مسکن	۹۷	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵	تجربه مدیریت	۹۸	
۱۰۰	۰/۵۰	۴/۵۴	ایجاد رابط اندیشمندانه و قانونی میان عملکردها و اهداف	۹۹	مشارکت سیاسی
۹۸	۰/۵۴	۴/۵۲	ثبات سیاسی	۱۰۰	
۹۶	۰/۵۸	۴/۵۲	روابط بین‌المللی اثربخش	۱۰۱	
۹۸	۰/۵۳	۴/۶۴	تکوین سازمان مناسب جهت اشتغال‌زایی	۱۰۲	نهادسازی

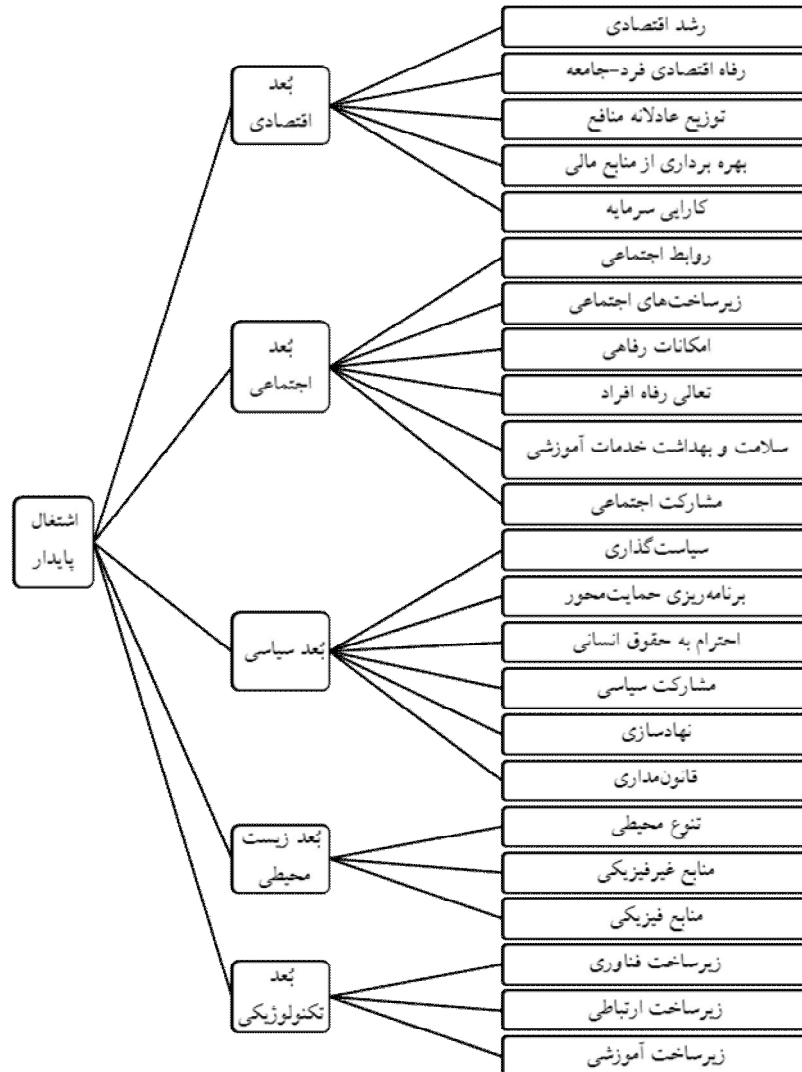
ناصر زنگانه و همکاران

۹۸	۰/۵۴	۴/۴۴	ایجاد صنایع کوچک و صنایع دستی در روستاها	۱۰۳	
۹۲	۰/۶۳	۴/۳۴	نقش اتحادیه‌ها و وزارت تعاون	۱۰۴	
۹۶	۰/۵۶	۴/۳۶	ایجاد سامانه یکپارچه اشتغال	۱۰۵	
۱۰۰	۰/۵۰	۴/۴۴	بازبینی قوانین موجود	۱۰۶	
۱۰۰	۰/۴۹	۴/۴	اصلاح قانون کار و تأمین اجتماعی	۱۰۷	
۹۶	۰/۵۵	۴/۳۲	کنترل و نظارت بر وضعیت بازار	۱۰۸	قانون‌مداری
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۴	بازنگری در قوانین حاکم در بازار	۱۰۹	
۹۴	۰/۵۰	۴/۴۲	اهرم‌های نظارتی	۱۱۰	
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۸	مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۱۱	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵	تغییر در شرایط محیطی	۱۱۲	
۹۸	۰/۵۳	۴/۳۸	بهبود و ارتقاء محیط کسب‌وکار	۱۱۳	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵	فضای کسب‌وکار	۱۱۴	تنوع محیطی
۹۶	۰/۵۸	۴/۵	شدت کار و محتوای اشتغال	۱۱۵	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۶	ایجاد محیطی سالم	۱۱۶	
۹۴	۰/۶۱	۴/۴۲	محیط خلاق و نوآور	۱۱۷	
۹۸	۰/۵۳	۴/۶۲	نرخ رشد جمعیت	۱۱۸	منابع غیر فیزیکی
۹۴	۰/۶۱	۴/۴۴	ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی در کنار بخش کشاورزی	۱۱۹	
۹۸	۰/۵۱	۴/۳۲	بهبود کیفیت محصولات تولید داخل	۱۲۰	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۸	بالا بردن ظرفیت‌های تولید	۱۲۱	منابع فیزیکی
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۴	بهره‌گیری پایدار از منابع	۱۲۲	
۱۰۰	۰/۵۰	۴/۵۴	تأمین امکانات و تجهیزات	۱۲۳	
۹۶	۰/۵۷	۴/۴	صنایع تأمین‌کننده تجهیزات	۱۲۴	
۹۲	۰/۶۱	۴/۲۸	استفاده از تکنولوژی روز دنیا	۱۲۵	
۹۴	۰/۶۱	۴/۴۸	حضور در نمایشگاه‌ها و بکارگیری تکنولوژی	۱۲۶	زیرساخت فناوری
۱۰۰	۰/۵۰	۴/۵۲	اولویت دادن به فناوری تولید	۱۲۷	
۹۸	۰/۵۲	۴/۳۴	تراز تجاری فناوری	۱۲۸	
۹۴	۰/۶۰	۴/۳۸	ایجاد زیرساخت‌های آموزشی الکترونیکی	۱۲۹	
۹۴	۰/۶۰	۴/۳۶	توسعه ارتباطات	۱۳۰	
۹۶	۰/۵۶	۴/۳۶	توسعه ارتباطات جهت دستیابی به بازار	۱۳۱	زیرساخت ارتباطی
۹۶	۰/۵۸	۴/۴۸	ایجاد بستر مناسب اینترنت	۱۳۲	
۹۴	۰/۵۹	۴/۳۴	ایجاد شبکه ملی اطلاعات	۱۳۳	
۹۸	۰/۵۴	۴/۵۴	به کارگیری فناوری‌های نوین (هوافضا، نانو، دارویی و ...) در تولید محصولات	۱۳۴	
۹۲	۰/۶۳	۴/۳۴	برنامه‌ریزی در توسعه آموزش الکترونیکی	۱۳۵	
۹۸	۰/۵۴	۴/۴۴	برگزاری دوره‌های آموزشی	۱۳۶	زیرساخت آموزشی
۹۸	۰/۵۳	۴/۳۸	دسترسی آسان به اطلاعات	۱۳۷	
۹۲	۰/۶۱	۴/۲۸	گسترش خدمات پشتیبانی	۱۳۸	

بعد زیست‌محیطی

بعد تکنولوژی

با توجه به نتایج بدست آمده مدل مفهومی ساختار شبکه‌ای ابعاد و مؤلفه‌های اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال به صورت شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱- مدل مفهومی اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال

سیاسی با وزن نسبی ۰/۱۸۲ در رتبه سوم ، زیست‌محیطی با وزن نسبی ۰/۱۰۵ و تکنولوژی با وزن نسبی ۰/۱۰۴ به ترتیب در رتبه اول تا پنجم اهمیت قرار دارد و همچنین نرخ ناسازگاری این ماتریس مورد قبول می‌باشد و می‌توان به قضاوت خبرگان اعتماد کرد. نتایج محاسبه اوزان ابعاد اصلی اشتغال پایدار در جدول ۳ ارائه گردیده است.

در این قسمت نتایج حاصل تکنیک فرآیند تحلیل شبکه‌ای آورده شده است. جداول زیر میانگین هندسی نظرات خبرگان را نشان می‌دهد. در ستون آخر این جداول، بردار ویژه نشان داده شده است. محاسبه اوزان ابعاد اصلی اشتغال پایدار نشان می‌دهد که ابعاد اقتصادی با وزن نسبی ۰/۴۰۴ در رتبه اول، اجتماعی با وزن نسبی ۰/۲۱۶ در رتبه دوم،

ناصر زنگانه و همکاران

جدول ۳- میانگین مقایسات زوجی ابعاد نسبت به اشتغال پایدار

اشغال پایدار	بُعد اقتصادی	بُعد اجتماعی	بُعد سیاسی	بُعد زیست محیطی	بُعد تکنولوژیکی	بردار ویژه	وزن
بُعد اقتصادی	(۱،۱،۱)	(۲/۲۸)	(۱/۳۱۶)	(۱/۷۳۲)	(۳/۸۷۳، ۵/۹۱۶)	(۰/۴۱۴، ۰/۵۲۳)	۰/۴۰۴
بُعد اجتماعی	(۰/۲۹۹، ۰/۴۳۹)	(۱،۱،۱)	(۰/۶۶۹، ۱،۱/۴۹۵)	(۱/۷۳۲)	(۳/۳۴۴، ۴/۳۰۴)	(۰/۲۷۸، ۰/۲۱۳)	۰/۲۱۶
بُعد سیاسی	(۰/۵۰۸، ۰/۷۶)	(۰/۶۶۹، ۱،۱/۴۹۵)	(۱،۱،۱)	(۰/۸۸)	(۱/۱۳۶، ۱/۶۲۷)	(۰/۱۷۶، ۰/۲۳۲)	۰/۱۸۲
بُعد زیست محیطی	(۰/۲۵۸، ۰/۵۷۷)	(۰/۳۴، ۰/۵۷۷)	(۰/۸۸، ۱/۱۳۶)	(۱،۱،۱)	(۰/۶۶۹، ۱، ۰/۷۶)	(۰/۰۹۷، ۰/۱۴۱)	۰/۱۰۵
بُعد تکنولوژیکی	(۰/۳۱۲، ۰/۵۰۸)	(۰/۲۹۹، ۰/۴۳۹)	(۰/۵۰۸، ۰/۷۶)	(۱، ۱/۳۱۶، ۱/۴۹۵)	(۱،۱،۱)	(۰/۰۹۹، ۰/۱۳۱)	۰/۱۰۴

$$CR^m = ۰/۰۴۹$$

$$CR^g = ۰/۰۷۳$$

سازگار

۰/۱۲۰ در رتبه پنجم اهمیت قرار دارند و همچنین نرخ ناسازگاری این ماتریس مورد قبول می‌باشد و می‌توان به قضاوت خبرگان اعتماد کرد. نتایج تحلیل وزن‌های مؤلفه‌های بُعد اقتصادی در جدول ۴ نشان داده شده است.

نتایج محاسبه اوزان مؤلفه‌های بُعد اقتصادی نشان می‌دهد که رشد اقتصادی با وزن نسبی ۰/۳۱۳ در رتبه اول و پس از آن کارایی سرمایه با وزن نسبی ۰/۲۳۲ در رتبه دوم، توزیع عادلانه منافع با وزن نسبی ۰/۱۹۱ در رتبه سوم، بهره‌برداری مالی با وزن نسبی ۰/۱۷۱ در رتبه چهارم و رفاه اقتصادی فرد-جامعه با وزن نسبی

جدول ۴- میانگین مقایسات زوجی مؤلفه‌های بُعد اقتصادی

بُعد اقتصادی	رشد اقتصادی	رفاه اقتصادی فرد-جامعه	توزیع عادلانه منافع	بهره‌برداری از منابع مالی	کارایی سرمایه	بردار ویژه	وزن
رشد اقتصادی	(۱،۱،۱)	(۲/۲۸)	(۱/۱۵۸)	(۰/۸۸)	(۱/۲۳۶، ۱/۴۹۵)	(۰/۳۰۷، ۰/۴۱۶)	۰/۳۱۳
رفاه اقتصادی فرد-جامعه	(۰/۲۹۹، ۰/۴۳۹)	(۱،۱،۱)	(۰/۴۱۱)	(۰/۶۶۹، ۱/۱۳۶)	(۰/۸۰۹، ۱)	(۰/۱۱۵، ۰/۱۵۶)	۰/۱۲۰
توزیع عادلانه منافع	(۰/۴۴۷، ۰/۸۶۳)	(۰/۲۵۳)	(۱،۱،۱)	(۱، ۱/۷۳۲، ۲/۲۳۶)	(۰/۱۵۷۷)	(۰/۱۸۵، ۰/۲۵۸)	۰/۱۹۱
بهره‌برداری از منابع مالی	(۰/۶۶۹، ۱/۱۳۶)	(۰/۴۱۱)	(۰/۴۴۷، ۰/۵۷۷)	(۱،۱،۱)	(۰/۷۶، ۱)	(۰/۱۶۱، ۰/۲۳۲)	۰/۱۷۱
کارایی سرمایه	(۰/۸۰۹، ۱، ۱/۲۳۶)	(۰/۸۸)	(۱، ۱/۲۳۶، ۱/۷۳۲)	(۱، ۱/۷۳۲، ۲/۲۳۶)	(۱،۱،۱)	(۰/۲۳۳، ۰/۲۸۱)	۰/۲۳۲

$$CR^m = ۰/۰۴$$

$$CR^g = ۰/۰۷۶$$

سازگار

نسبی ۰/۲۴۴ در رتبه اول، مشارکت اجتماعی با وزن نسبی ۰/۲۰۰ در رتبه دوم، سلامت و بهداشت خدمات

نتایج تحلیل محاسبه اوزان مؤلفه‌های بُعد اجتماعی نشان می‌دهد که روابط اجتماعی با وزن

ششم اهمیت قرار دارد و همچنین نرخ ناسازگاری این ماتریس مورد قبول می‌باشد و می‌توان به قضاوت خبرگان اعتماد کرد. جدول ۵ نتایج تحلیل وزن‌های ابعاد مؤلفه‌های بُعد اجتماعی را نشان می‌دهد.

آموزشی با وزن نسبی ۰/۱۷۱ در رتبه سوم، امکانات رفاهی با وزن نسبی ۰/۱۵۲ در رتبه چهارم، زیرساخت‌های اجتماعی با وزن نسبی ۰/۱۴۵ در رتبه پنجم و تعالی رفاه افراد با وزن نسبی ۰/۱۱۲ در رتبه

جدول ۵- میانگین مقایسات زوجی مؤلفه‌های بُعد اجتماعی

بُعد اجتماعی	روابط اجتماعی	زیرساخت‌های اجتماعی	امکانات رفاهی	تعالی رفاه افراد	سلامت و بهداشت خدمات آموزشی	مشارکت اجتماعی	بردار ویژه وزن
روابط اجتماعی	(۱،۱،۱)	۱/۴۹۵، ۲/۴۳۲ (۰/۸۸)	۲/۶۴۶ (۱/۱۵۸، ۱/۶۹۹)	۲/۲۳۶ (۱، ۱/۷۳۲)	۱/۹۶۸، ۳/۰۰۶ (۱/۰۶۵)	۱/۸۴۸ (۰/۸۰۹، ۱/۳۱۶)	۰/۳۳۳ ۰/۲۴۴ ۰/۲۴۱ (۰/۱۵۷)
زیرساخت‌های اجتماعی	۱/۱۳۶ (۰/۴۱۱، ۰/۶۶۹)	(۱،۱،۱)	۱/۰۸۸ (۰/۷۶، ۰/۹۱۹)	۱/۳۱۶ (۰/۸۰۹)	۰/۵۷۷، ۰/۸۰۹ (۰/۵۷۷)	۰/۸۰۹ (۰/۵۷۷)	۰/۱۸۴ ۰/۱۴۵ ۰/۱۴۴ (۰/۱۰۶)
امکانات رفاهی	۰/۸۶۳ (۰/۳۷۸، ۰/۵۸۹)	۱/۰۸۸، ۱/۳۱۶ (۰/۹۱۹)	(۱،۱،۱)	۲/۲۳۶ (۱، ۱/۷۳۲)	۰/۷۶، ۰/۷۶ (۰/۶۶۹)	۰/۷۶ (۰/۶۶۹)	۰/۱۸۸ ۰/۱۵۲ ۰/۱۴۹ (۰/۱۱۸)
تعالی رفاه افراد	۵۷۷، ۱) (۰/۴۴۷)	۰/۷۶، ۱/۲۳۶ (۰/۵۴۱)	۰/۵۷۷، ۱) (۰/۴۴۷)	(۱،۱،۱)	۰/۵۰۸، ۰/۷۶ (۰/۴۱۱)	۰/۴۳۹، ۱) (۰/۲۹۹)	۰/۱۵۹ ۰/۱۱۲ ۰/۰۹۹ (۰/۰۷۸)
سلامت و بهداشت خدمات آموزشی	۵۰۸، ۰/۹۳۹ (۰/۳۳۳)	۱/۲۳۶، ۱/۷۳۲ (۱)	۱/۴۹۵ (۱، ۱/۳۱۶)	۲/۴۳۲ (۱/۳۱۶)	(۱،۱،۱)	۰/۷۶ (۰/۶۶۹)	۰/۲۱۶ ۰/۱۷۱ ۰/۱۶۶ (۰/۱۳۱)
مشارکت اجتماعی	۰/۷۶، ۱/۲۳۶ (۰/۵۴۱)	۱/۲۳۶، ۱/۷۳۲ (۱)	۱/۴۹۵ (۱، ۱/۳۱۶)	۲/۲۸، ۳/۳۴۴ (۱)	۱/۳۱۶، ۱/۴۹۵ (۱)	(۱،۱،۱)	۰/۲۰۰ ۰/۲۰۰ ۰/۲۵۵ (۰/۱۴۵)

CR^m = ۰/۰۱

CR^g = ۰/۰۲۴

سازگار

۰/۱۱۰ در رتبه پنجم و نهادسازی با وزن نسبی ۰/۱۰۱ در رتبه ششم اهمیت قرار دارد و همچنین نرخ ناسازگاری این ماتریس مورد قبول می‌باشد و می‌توان به قضاوت خبرگان اعتماد کرد. جدول ۶ نتایج تحلیل وزن‌های مؤلفه‌های بُعد سیاسی را نشان می‌دهد.

نتایج تحلیل محاسبه اوزان مؤلفه‌های بُعد سیاسی نشان می‌دهد که سیاست‌گذاری با وزن نسبی ۰/۲۷۷ در رتبه اول، قانون‌مداری با وزن نسبی ۰/۲۵۶ در رتبه دوم، مشارکت سیاسی با وزن نسبی ۰/۱۴۷ در رتبه سوم، احترام به حقوق انسانی با وزن نسبی ۰/۱۳۵ در رتبه چهارم، برنامه‌ریزی حمایت محور با وزن نسبی

ناصر زنگانه و همکاران

جدول ۶- میانگین مقایسات زوجی ابعاد اصلی نسبت به بُعد سیاسی

بُعد سیاسی	سیاست‌گذاری	برنامه‌ریزی حمایت محور	احترام به حقوق انسانی	مشارکت سیاسی	نهادسازی	قانون‌مداری	بردار ویژه	وزن
سیاست‌گذاری	(۱،۱،۱)	(۳/۸۷۳، ۵/۹۱۶)	(۳/۹۵۶)	(۱/۱۵۸، ۲/۲۳۶)	(۲/۳۲۹، ۳/۴۰۹)	(۱،۱،۱)	(۰/۲۸، ۰/۳۶۴)	۰/۲۷۷
برنامه‌ریزی حمایت محور	(۰/۲۵۸، ۰/۵۷۷)	(۱،۱،۱)	(۲/۴۳۲)	(۰/۵۰۸، ۰/۷۶)	(۱/۷۳۲، ۲/۲۳۶)	(۰/۲۹۹، ۰/۴۳۹)	(۰/۱۵۳)	۰/۱۱۰
احترام به حقوق انسانی	(۰/۴۴۷، ۰/۸۶۳)	(۰/۶۶۹، ۱/۱۳۶)	(۱،۱،۱)	(۰/۴۴۷)	(۰/۷۶، ۱/۴۹۵)	(۰/۶۶۹، ۱/۱۳۶)	(۰/۲۰۵)	۰/۱۳۵
مشارکت سیاسی	(۰/۵۰۸، ۰/۷۶)	(۱/۹۶۸، ۲/۴۳۲)	(۲/۲۳۶)	(۱،۱،۱)	(۱/۳۱۶، ۱/۴۹۵)	(۰/۳۸۶، ۰/۷۶)	(۰/۱۴۲، ۰/۱۹۶)	۰/۱۴۷
نهادسازی	(۰/۴۲۹، ۰/۷۲۷)	(۰/۵۷۷، ۱)	(۱/۱۳۶)	(۰/۷۶، ۱)	(۱،۱،۱)	(۰/۵۰۸، ۰/۷۶)	(۰/۰۹۲، ۰/۱۴)	۰/۱۰۱
قانون‌مداری	(۱،۱،۱)	(۳/۳۴۴، ۴/۳۰۴)	(۲/۴۳۲)	(۲/۵۹، ۳/۶۳۷)	(۱/۹۶۸، ۲/۴۳۲)	(۱،۱،۱)	(۰/۲۶، ۰/۳۲۲)	۰/۲۵۶

$$CR^m = ۰/۰۴۳$$

$$CR^g = ۰/۰۹۹$$

سازگار

در رتبه سوم اهمیت قرار دارد و همچنین نرخ ناسازگاری این ماتریس مورد قبول می‌باشد و می‌توان به قضاوت خبرگان اعتماد کرد. نتایج تحلیل وزن‌های مؤلفه‌های بُعد زیست محیطی در جدول ۷ ارائه گردیده است.

نتایج تحلیل محاسبه اوزان مؤلفه‌های بُعد زیست محیطی نشان می‌دهد که تنوع محیطی با وزن نسبی ۰/۵۲۳ در رتبه اول، منابع فیزیکی با وزن نسبی ۰/۳۳۹ در رتبه دوم و منابع غیرفیزیکی با وزن نسبی ۰/۱۵۴

جدول ۷- میانگین مقایسات زوجی مؤلفه‌های بُعد زیست محیطی

بُعد زیست محیطی	تنوع محیطی	منابع فیزیکی	منابع غیرفیزیکی	بردار ویژه	وزن
تنوع محیطی	(۱،۱،۱)	(۰/۸۸، ۱/۴۹۵، ۲/۴۳۲)	(۱/۷۳۲، ۳/۸۷۳، ۵/۹۱۶)	(۰/۳۳۶، ۰/۵۲۴، ۰/۷۱)	۰/۵۲۳
منابع فیزیکی	(۰/۴۱۱، ۰/۶۶۹، ۱/۱۳۶)	(۱،۱،۱)	(۱/۷۳۲، ۲/۲۳۶، ۲/۶۴۶)	(۰/۲۶۱، ۰/۳۳۴، ۰/۴۲۱)	۰/۳۳۹
منابع غیرفیزیکی	(۰/۱۶۹، ۰/۲۵۸، ۰/۵۷۷)	(۰/۳۷۸، ۰/۴۴۷، ۰/۵۷۷)	(۱،۱،۱)	(۰/۱۱۷، ۰/۱۴۲، ۰/۲۰۲)	۰/۱۵۴

$$CR^m = ۰/۰۰۲$$

$$CR^g = ۰$$

سازگار

همچنین نرخ ناسازگاری این ماتریس مورد قبول می‌باشد و می‌توان به قضاوت خبرگان اعتماد کرد. نتایج تحلیل وزن‌های مؤلفه‌های بُعد تکنولوژیکی در جدول ۸ نشان داده شده است.

نتایج تحلیل محاسبه اوزان مؤلفه‌های بُعد تکنولوژیکی نشان می‌دهد که زیرساخت فناوری با وزن نسبی ۰/۵۰۲ در رتبه اول، زیرساخت آموزشی با وزن نسبی ۰/۳۵۴ در رتبه دوم و زیرساخت ارتباطی با وزن نسبی ۰/۱۷۴ در رتبه سوم اهمیت قرار دارد و

جدول ۸- میانگین مقایسات زوجی مؤلفه‌های بُعد تکنولوژیکی

بُعد تکنولوژیکی	زیرساخت فناوری	زیرساخت ارتباطی	زیرساخت آموزشی	بردار ویژه	وزن
زیرساخت فناوری	(۱،۱،۱)	(۱/۱۵۸، ۲/۲۳۶، ۳/۹۵۶)	(۱/۰۶۵، ۱/۹۶۸، ۳/۰۰۶)	(۰/۳۲۳، ۰/۴۹۴، ۰/۶۸۸)	۰/۵۰۲
زیرساخت ارتباطی	(۰/۲۵۳، ۰/۴۴۷، ۰/۸۶۳)	(۱،۱،۱)	(۰/۲۵۳، ۰/۳۴، ۰/۵۷۷)	(۰/۱۲۱، ۰/۱۶۱، ۰/۲۳۹)	۰/۱۷۴
زیرساخت آموزشی	(۰/۳۳۳، ۰/۵۰۸، ۰/۹۳۹)	(۱/۷۳۲، ۲/۹۴۳، ۳/۹۵۶)	(۱،۱،۱)	(۰/۲۵۱، ۰/۳۴۵، ۰/۴۶۷)	۰/۳۵۴
		$CR^g = ۰/۰۹۱$	$CR^m = ۰/۰۱۴$		

سازگار

مرحله سوم: تشکیل ماتریس‌های بردار ویژه (W_{ii}):
این ماتریس‌ها شامل بردارهای ویژه‌ای هستند که از مقایسات زوجی مرحله دوم به دست آمده‌اند و مرحله چهارم محاسبه اوزان نهایی سطوح می‌باشد که جداول زیر اوزان نهایی را نشان می‌دهد.
نتایج تحلیل جدول اوزان نهایی ابعاد اشتغال پایدار نشان می‌دهد که بُعد اقتصادی با وزن نهایی ۰/۳۶۰ در اولویت اول، بُعد سیاسی با وزن نهایی ۰/۲۴۴ در اولویت دوم، بُعد اجتماعی با وزن نهایی ۰/۲۰۷ در اولویت سوم، بُعد زیست محیطی با وزن نهایی ۰/۱۰۵ در رتبه چهارم و بُعد تکنولوژیکی با وزن نهایی ۰/۱۰۴ در اولویت پنجم قرار دارد. نتایج محاسبه اوزان نهایی ابعاد اشتغال پایدار در جدول ۹ ارائه گردیده است.

جدول ۹- ماتریس اوزان نهایی ابعاد اشتغال پایدار

ابعاد	وزن فازی نهایی	وزن قطعی نهایی ابعاد	اولویت
بُعد اقتصادی	(۰/۲۲۲، ۰/۳۶، ۰/۴۹۷)	۰/۳۶۰	۱
بُعد اجتماعی	(۰/۱۴، ۰/۲۰۴، ۰/۲۷۶)	۰/۲۰۷	۲
بُعد سیاسی	(۰/۱۶۳، ۰/۲۴، ۰/۳۲۹)	۰/۲۴۴	۳
بُعد زیست محیطی	(۰/۰۷۷، ۰/۰۹۷، ۰/۱۴۱)	۰/۱۰۵	۴
بُعد تکنولوژیکی	(۰/۰۸۱، ۰/۰۹۹، ۰/۱۳۱)	۰/۱۰۴	۵

نتایج تحلیل اوزان نهایی مؤلفه‌ها نسبت به اشتغال پایدار نشان می‌دهد که رشد اقتصادی با وزن نهایی ۰/۱۲۲ در اولویت اول، کارایی سرمایه با وزن نهایی ۰/۰۸۸ در اولویت دوم، توزیع عادلانه منافع با وزن نهایی ۰/۰۷۴ در اولویت سوم، سیاست‌گذاری با وزن نهایی ۰/۰۷۳ در رتبه چهارم و بهره‌برداری از منابع مالی با وزن نهایی ۰/۰۶۷ در اولویت پنجم، قانون‌مداری با وزن نهایی ۰/۰۶۶ در اولویت ششم، تنوع محیطی با وزن نهایی ۰/۰۵۹ در اولویت هفتم و زیرساخت فناوری با وزن نهایی ۰/۰۵۵ در اولویت هشتم قرار دارد. نتایج محاسبه اوزان نهایی مؤلفه‌ها نسبت به اشتغال پایدار در جدول ۱۰ ارائه گردیده است.

نتایج تحلیل اوزان نهایی مؤلفه‌ها نسبت به اشتغال پایدار نشان می‌دهد که رشد اقتصادی با وزن نهایی ۰/۱۲۲ در اولویت اول، کارایی سرمایه با وزن نهایی ۰/۰۸۸ در اولویت دوم، توزیع عادلانه منافع با وزن نهایی ۰/۰۷۴ در اولویت سوم، سیاست‌گذاری با وزن نهایی ۰/۰۷۳ در رتبه چهارم و بهره‌برداری از منابع مالی با وزن نهایی ۰/۰۶۷ در اولویت پنجم، قانون‌مداری با وزن نهایی ۰/۰۶۶ در اولویت ششم، تنوع محیطی با وزن نهایی ۰/۰۵۹ در اولویت هفتم و زیرساخت فناوری با وزن نهایی ۰/۰۵۵ در اولویت هشتم قرار دارد. نتایج محاسبه اوزان نهایی مؤلفه‌ها نسبت به اشتغال پایدار در جدول ۱۰ ارائه گردیده است.

جدول ۱۰- ماتریس اوزان نهایی مؤلفه‌ها نسبت به اشتغال پایدار

اولویت	وزن قطعی نهایی مؤلفه‌ها	وزن فازی نهایی	مؤلفه
۱	۰/۱۲۲	(۰/۰۴۸، ۰/۱۱، ۰/۲۰۷)	رشد اقتصادی
۲	۰/۰۸۸	(۰/۰۴، ۰/۰۸۴، ۰/۱۴)	کارایی سرمایه
۳	۰/۰۷۴	(۰/۰۲۹، ۰/۰۶۶، ۰/۱۲۸)	توزیع عادلانه منافع
۴	۰/۰۷۳	(۰/۰۳۱، ۰/۰۶۷، ۰/۱۲)	سیاست‌گذاری
۵	۰/۰۶۷	(۰/۰۲۷، ۰/۰۵۸، ۰/۱۱۵)	بهره‌برداری از منابع مالی
۶	۰/۰۶۶	(۰/۰۳، ۰/۰۶۲، ۰/۱۰۶)	قانون‌مداری
۷	۰/۰۵۹	(۰/۰۲۶، ۰/۰۵۱، ۰/۱)	تنوع محیطی
۸	۰/۰۵۵	(۰/۰۲۶، ۰/۰۴۹، ۰/۰۹)	زیرساخت فناوری
۹	۰/۰۵۴	(۰/۰۲۲، ۰/۰۴۹، ۰/۰۹۲)	روابط اجتماعی
۱۰	۰/۰۴۶	(۰/۰۲، ۰/۰۴۱، ۰/۰۷۸)	رفاه اقتصادی فرد-جامعه
۱۱	۰/۰۴۴	(۰/۰۲، ۰/۰۴۱، ۰/۰۷)	مشارکت اجتماعی
۱۲	۰/۰۳۹	(۰/۰۱۷، ۰/۰۳۴، ۰/۰۶۵)	مشارکت سیاسی
۱۳	۰/۰۳۸	(۰/۰۲، ۰/۰۲۳، ۰/۰۶)	منابع فیزیکی
۱۴	۰/۰۳۸	(۰/۰۲، ۰/۰۳۴، ۰/۰۶۱)	زیرساخت آموزشی
۱۵	۰/۰۳۷	(۰/۰۱۸، ۰/۰۳۴، ۰/۰۶)	سلامت و بهداشت خدمات آموزشی
۱۶	۰/۰۳۶	(۰/۰۱۲، ۰/۰۳، ۰/۰۶۷)	احترام به حقوق انسانی
۱۷	۰/۰۳۳	(۰/۰۱۶، ۰/۰۳، ۰/۰۵۲)	امکانات رفاهی
۱۸	۰/۰۳۲	(۰/۰۱۵، ۰/۰۲۹، ۰/۰۵۱)	زیرساخت‌های اجتماعی
۱۹	۰/۰۲۹	(۰/۰۱۲، ۰/۰۲۵، ۰/۰۵)	برنامه‌ریزی حمایت‌محور
۲۰	۰/۰۲۶	(۰/۰۱۱، ۰/۰۲۲، ۰/۰۴۶)	نهادسازی
۲۱	۰/۰۲۵	(۰/۰۱۱، ۰/۰۲، ۰/۰۴۴)	تعالی رفاه افراد
۲۲	۰/۰۱۹	(۰/۰۱، ۰/۰۱۶، ۰/۰۳۱)	زیرساخت ارتباطی
۲۳	۰/۰۱۷	(۰/۰۰۹، ۰/۰۱۴، ۰/۰۲۹)	منابع غیرفیزیکی

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و الویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های اشتغال پایدار با تأکید بر سیاست‌های کلی اشتغال با مدل ANP فازی انجام شد که یافته‌های آن نشان‌دهنده پنج بُعد اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، زیست‌محیطی و تکنولوژیکی می‌باشد. براساس فرآیند تحلیل شبکه‌ای فازی که جهت اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های این تحقیق صورت گرفت، بعد اقتصادی با پنج مؤلفه رشد اقتصادی، رفاه فرد-جامعه، توزیع عادلانه منافع، بهره‌برداری از منابع و کارایی سرمایه بیشترین تأثیر را

بر اشتغال پایدار دارد. اولویت دوم مربوط به بُعد اجتماعی با شش مؤلفه روابط اجتماعی، زیرساخت‌های اجتماعی، امکانات رفاهی، تعالی رفاه افراد، سلامت و بهداشت خدمات آموزشی و مشارکت اجتماعی می‌باشد که بیشترین تأثیر را بر اشتغال پایدار دارد. بُعد سیاسی با شش مؤلفه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی حمایت‌محور، احترام به حقوق انسانی، مشارکت سیاسی، نهادسازی و قانون‌مداری در الویت سوم قرار دارد. اولویت چهارم و پنجم متعلق به بُعد زیست‌محیطی شامل سه مؤلفه تنوع محیطی، منابع فیزیکی و غیرفیزیکی، و بُعد تکنولوژیکی شامل سه

مؤلفه زیرساخت فناوری، زیرساخت ارتباطی و زیرساخت آموزشی می باشد. همچنین اوزان نهایی مؤلفه‌ها نسبت به اشتغال پایدار نشان داد که رشد اقتصادی، کارایی سرمایه، توزیع عادلانه منافع، سیاست‌گذاری و بهره‌برداری از منابع، قانون‌مداری، تنوع محیطی و زیرساخت فناوری به ترتیب در اولویت اول تا هشتم قرار دارد.

نتایج این پژوهش با پژوهش‌های همان و پیگناتی (۲۰۱۸)، اییما و همکاران (۲۰۲۰)، منفرد و احمدی‌پور (۱۳۹۴) و حسینی دولاما و همکاران (۱۳۹۵) همسو می باشد.

لذا پیشنهاد می‌گردد در بُعد اقتصادی به جذب سرمایه‌گذار و ثبات اقتصادی اهمیت بیشتری داده شود. دولت با ایجاد تعادل در بازار به عبارتی تعادل واردات و صادرات و ایجاد رابطه‌ی مناسبی بین آن‌ها و بهره‌گیری صحیح و منطقی از سرمایه‌ها، ارائه تسهیلات بانکی کم بهره تشویق به سرمایه‌گذاری کند. همچنین با ارائه تسهیلات متنوع و کم بهره به بخش گردشگری می‌توان زمینه ایجاد اشتغال وسیعی را در این زمینه فراهم کرد. در خصوص بُعد اجتماعی توجه به نخبگان اقتصادی کشور و مشارکت دادن دانشگاه و خبرگان، پاسداشت ارزش‌ها و پیشگیری از جرائم، فرصت‌هایی برای تجربه کار، مشارکت زنان در فعالیت‌های اقتصادی، نیازسنجی و بررسی وضع موجود اشتغال از مواردی است که مدیران اجرایی در زمینه اشتغال پایدار باید به آن توجه داشته باشند. در بُعد سیاسی، سیاست‌گذاری صحیح و با عنایت به قانون و مشارکت سیاسی در این عرصه می‌توان منجر به برنامه‌ریزی درست در اشتغال پایدار شود. ضروری

است با اتخاذ سیاست‌های مناسب، رفع تحریم‌ها و محدودیت‌ها در عرصه صادرات و واردات و همچنین حمایت‌ها و سیاست‌های بالادستی و قوانین دولتی با انتصاب مدیران متخصص به اشتغال پایدار کمک نمود. از طرفی اصلاح قانون کار و تأمین اجتماعی، کنترل و نظارت بر وضعیت بازار و مبارزه با قاچاق کالا و ارز با استفاده از اهرم‌های نظارتی می‌تواند در پیشبرد این اهداف مثر ثمر واقع گردد. در مورد بُعد زیست محیطی تغییر در شرایط محیطی، بهبود و ارتقاء محیط و فضای کسب‌وکار، بهبود کیفیت محصولات تولید داخل، بالابردن ظرفیت‌های تولید، بهره‌گیری پایدار از منابع، تأمین امکانات و تجهیزات و صنایع تأمین‌کننده آن و ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی در کنار بخش کشاورزی از موارد حائز توجه می‌باشد. در بُعد تکنولوژیکی استفاده از تکنولوژی روز دنیا، حضور در نمایشگاه‌ها و بکارگیری تکنولوژی، اولویت‌دادن به فناوری تولید و تراز تجاری فناوری، برنامه‌ریزی در توسعه آموزش الکترونیکی، برگزاری دوره‌های آموزشی، دسترسی آسان به اطلاعات و گسترش خدمات پشتیبانی پیشنهاد می‌گردد.

نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق پریزادی و همکاران (۱۳۹۷)، گودرزی اردکانی و همکاران (۱۳۹۷)، فیض پور و محدث (۱۳۹۷)، حسینی دولاما و همکاران (۱۳۹۵)، زراعت پیشه و همکاران (۱۳۹۴)، منفرد و احمدی‌پور (۱۳۹۴)، جاناراج و ماهامبر (۲۰۱۹)، فراگکاس و پراسوس (۲۰۱۸)، وندر زوان و همکاران (۲۰۱۸)، آنکو و همکاران (۲۰۱۷) همسو می باشد.

اشتغال پایدار با استفاده از پویایی‌شناسی سیستم با طراحی مدل توسعه اشتغال در زنجیره تامین صنعت مرغ کشور. سیزدهمین کنفرانس بین‌المللی

منابع

۱. حسینی دولاما، ج.، صیفی شیشوان، س. ا. و فرخی‌زاده، ا. ۱۳۹۵. تدوین مدل اجرایی ایجاد

۸. منفرد، ن. و احمدی پور، ز. ۱۳۹۴. مطالعه مروری اهمیت اشتغال و کارآفرینی در توسعه پایدار، دومین کنفرانس بین‌المللی توسعه پایدار، راهکارها و چالش‌ها با محوریت کشاورزی، منابع طبیعی، محیط‌زیست و گردشگری، تبریز.
۹. هوشیار، م.، نوروزی، ه. ۱۳۹۶، عوامل مؤثر بر ایجاد اشتغال پایدار گروه هدف بهزیستی: مطالعه موردی، بهزیستی استان فارس. نواندیش سبز، ۱۱ (۴۳) و ۴۴): ۱۰-۵.
10. Dhanaraj, S., and Mahambare, V. 2019. Family structure, education and women's employment in rural India. *World Development*, 115: 17-29.
11. Lehmann, H., and Pignatti, N. 2018. Informal employment relationships and the labor market: Is there segmentation in Ukraine?. *Journal of Comparative Economics*, 46(3): 838-857.
12. McBride, A., and Mustchin, S. 2013. Creating sustainable employment opportunities for the unemployed. *Policy Studies*, 34(3): 342-359.
13. van Dam, K., van Vuuren, T., and Kemps, S. 2017. Sustainable employment: the importance of intrinsically valuable work and an age-supportive climate. *The International Journal of Human Resource Management*, 28(17): 2449-2472.
14. Ybema, J.F., van Vuuren, T., and van Dam, K. 2020. HR practices for enhancing sustainable employability: implementation, use, and outcomes. *The International Journal of Human Resource Management*, 31(7): 886-907.
۱. مهندسی صنایع، بابلسر، دانشگاه علوم و فنون مازندران.
۲. صیدایی، س. ا.، بهاری، ع.، زارعی، ا. ۱۳۹۰. بررسی وضعیت اشتغال و بیکاری در ایران طی سال‌های ۱۳۳۵-۱۳۸۹. راهبرد یاس، ۲۵: ۲۱۶-۲۴۷.
۳. عبدالعلی‌زاده، ل.، ۱۳۹۲. توسعه پایدار در شهرهای جدید با تأکید بر ایجاد اشتغال پایدار و رونق اقتصادی نمونه موردی شهر جدید پردیس. اولین همایش ملی جغرافیا، شهرسازی و توسعه پایدار، تهران، انجمن محیط‌زیست کومش، دانشگاه صنعت هوایی.
۴. فنی، ز. ۱۳۹۵. عوامل فقرزا در آئینه تئوری‌ها، مجموعه مقالات تحلیل و بررسی اقتصادی فقر، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
۵. فیض پور، م. ع. و محدث، س. ۱۳۹۷. اشتغال پایدار در بازار کار ایران شواهدی از برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، همایش تولید ملی و اشتغال پایدار، چالش‌ها و راهکارها، بروجرد، دانشگاه آیت‌اله بروجردی (ره).
۶. قره‌باغیان، م. ۱۳۹۴، نظریه‌های توسعه اقتصادی، تهران، نشر نی.
۷. گودرزی اردکانی، م.، همتی، ع. و گودرزی اردکانی، ع. ۱۳۹۷. مدیریت و حمایت از تولید داخلی، گامی مؤثر جهت دستیابی به اقتصاد و اشتغال پایدار. سومین همایش بین‌المللی پژوهش‌های مدیریت و علوم انسانی، گرجستان، موسسه پژوهشی مدیریت مدبر.

Gorgan University of Agricultural
Sciences and Natural Resources

Journal of Entrepreneurship in Agriculture Vol. 7(2), 2020

<http://jead.gau.ac.ir>

DOI: 10.22069/jead.2021.18746.1449

Identify and prioritize the dimensions and components of sustainable employment with emphasis on general employment policies with fuzzy ANP model

N. Zanganeh¹, M.R. Mostaghimi^{2*}, A. Samiei², M. Nasiri²

¹PhD student in Entrepreneurship, General Orientation, Department of Management, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran.

²Department of Management, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran.

Abstract

The purpose of this study is to identify and prioritize the dimensions and components of sustainable employment with an emphasis on general employment policies using the fuzzy Analytic Network Process (ANP). This is an applied-developmental research using an exploratory mixed method. The study sample consists of 50 university experts being selected through purposive sampling and snowball method. Semi-structured interviews and questionnaires were used as data collection instruments. The first phase consisted of identifying the components using the Delphi technique and questionnaire number one and in the second phase to prioritize the identified components and dimensions using questionnaire number two and network analysis method (ANP). The indicators identified and approved by the experts were classified into five dimensions of economic, political, social, environmental and technological dimensions, respectively. The final weights of the components of sustainable employment show that economic growth with a final weight of 0.122, capital efficiency with 0.088, fair distribution of benefits with 0.074, policy making with 0.073, the utilization of resources with 0.067, the rule of law with 0.066, environmental diversity with 0.059 and technology infrastructure with 0.055 are, respectively, the first to eighth priorities. Therefore, it is suggested that executive managers, when designing, implementing and developing employment programs and policies in line with government programs, try to pay attention to the main dimensions of sustainable employment and try to fully monitor these dimensions and sub-components.

Keywords: Sustainable employment, Environmental factors, Technological factors, General Employment Policy

*Corresponding author; mostaghimi@aliabadiu.ac.ir